

Годишни подобрения в МСФО – цикъл 2014 – 2016 г. – Изменение в МСФО 1 Прилагане за пръв път на МСФО и изменение в МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия и в съвместно контролирани предприятия – елиминират се краткосрочните освобождавания в пар. Д3-Д7 на МСФО 1, а в МСС 28 се правят уточняващи промени за определени типове инвестиционни предприятия, които могат да избират да отчитат своите инвестиции в съвместни или асоциирани предприятия по справелива стойност в печалбата или загубата. Измененията в тези два счетоводни стандарта са в сила от 01.01.2018 г. и са приети от ЕС.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат Дружеството

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2019 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството. Ръководството очаква по-голяма част от тези стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила, в зависимост от естеството на счетоводните въпроси, които те уреждат и които имат пряко отношение към дейността му.

Промените са свързани със следните счетоводни стандарти, разяснения и изменения в МСФО, а именно:

МСФО 16 „Лизинги” в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС. Този стандарт заменя указанията на МСС 17 и свързаните с него разяснения КРМСФО 4, ПКР 15 и ПКР 27, и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите.

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 въвежда единен, балансов счетоводен модел за отчитане на лизинга от лизингополучателите. Този счетоводен стандарт изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и да признаят „Актив за право на ползване“, представляващ правото да се ползва базовия актив за почти всички лизингови договори. МСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на активи с първоначална ниска стойност. Тези изключения могат да бъде приложени само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна, т.е. запазва се разграничението на лизинга на финансов и оперативен, както е в МСС 17.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който има определен (идентифицируем) актив и с договора се прехвърля правото на контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Преминването към новия счетоводен стандарт от страна на лизингополучателите е уредено чрез използването на ретроспективния подход или модифицирания ретроспективен подход с определени практически освобождавания по избор. При втория подход кумулативния ефект от прилагането на МСФО 16 ще бъде признат като корекция в началното салдо на неразпределената печалба към 1 януари 2019 г., без преизчисление на съпоставимата информация.

МСФО 16 променя начина, по който лизингополучателите следва да отчитат лизингите, класифицирани по-рано като оперативни лизинги съгласно МСС 17.

При първоначалното прилагане на МСФО 16, за всички лизингови договори дружеството, в случай че се явява лизингополучател ще:

а) Признае първоначално активи право на ползване и лизингови задължения в отчета за финансовото състояние, оценени по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания;

б) Признае амортизацията на активите право на ползване и лихвите по лизингови задължения в отчета за всеобхватния доход;

в) Раздели общата сума на паричните средства, платени на главница по лизингови договори (представена в паричните потоци от финансовата дейност) и лихви по лизингови договори (представени в паричните потоци от оперативна дейност или финансова дейност, в съответствие с избраната политика по МСС 7) в отчета за паричните потоци.

Съгласно МСС 17 всички лизингови плащания по оперативен лизинг се представят като част от паричните потоци от оперативната дейност.

Стимулите за лизинг (напр. период без наем) ще бъдат признати като част от оценката на активите право на ползване и лизинговите пасиви, докато съгласно МСС 17 те са довели до признаването на стимул за лизингови задължения, амортизиран като намаляване на разходите за наем на линейна основа.

Съгласно МСФО 16 активите право на използване ще бъдат тествани за обезценка в съответствие с МСС 36 Обезценка на активи. Това ще замени предишното изискване за признаване на провизии за обременяващи лизингови договори.

За краткосрочните договори за наем (срок на лизинг от 12 месеца или по-малко) и при лизинг на активи с ниска стойност при първоначалното им придобиване, дружеството ще може да избере да признае лизинговия разход по линейния метод, както е позволено от МСФО 16.

Съгласно МСФО 16, лизингодателят продължава да класифицира лизингите като финансов лизинг или оперативен лизинг и отчита тези два вида лизинги по различен начин. И за него, както и за лизингополучателя е в сила изискването за отделяне на лизинговите и нелизинговите компоненти в договора. Въпреки това, МСФО 16 се е променил и разширил изискваните оповестявания, по-специално по отношение на начина, по който лизингодателят управлява рисковете, произтичащи от остатъчното му участие в лизингованите активи.

Стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Изменение в МСФО 9 „Финансови инструменти“ – Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателна компенсация и модификации на финансови пасиви – променят се съществуващите изисквания на МСФО 9 по отношение на права за прекратяване, за да се позволи оценяване по амортизирана стойност, дори и в случай на плащане на негативна компенсация. Освен това уточнява счетоводното третиране на финансови пасиви след извършена промяна (модификация) на договорните условия, която не води до отписването им. В сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС.

Изменение в МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместно контролирани предприятия“ – Дългосрочни инвестиции в асоциирани предприятия и съвместно контролирани предприятия – уточнява, че предприятие прилага МСФО 9 при отчитане на дългосрочна инвестиция в асоциирано или в съвместно контролирано предприятие, която е част от нетната инвестиция в това асоциирано или в съвместно контролирано предприятие и към която не се прилага метода на собствения капитал. В сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС.

Изменение в МСС 19 Доходи на наети лица – Изменения, съкращения и уреждане на план – изисква предприятията да ползват актуализирани актюерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане. В сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС.

Изменение в МСС 40 „Инвестиционни имоти“ – Трансфери на инвестиционни имоти – уточнява кога дружеството трябва да направи трансфер на имот, в т.ч. имот в процес на

строителство или развитие, към или от инвестиционни имоти. В сила за отчетни периоди, започващи на или след 01.01.2018 г. все още не е приет от ЕС;

Изменения в МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ – Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано предприятие или съвместно предприятие, с датата на влизане в сила 01.01.2016 г. и все още не са приети от ЕС;

МСФО 14 „Регулаторно отсрочени сметки” все още не е приет от ЕС;

МСФО 17 „Застрахователни договори” в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС. Този стандарт следва да замени временния стандарт МСФО 4. Според МСФО 17 пасивите по застрахователните договори ще се оценяват по настоящата стойност на бъдещите парични потоци от застраховане с корекция за риска. За краткосрочните застрахователни договори ще бъде разрешено да се използва опростен модел (подход на разпределение на премиите).

КРМСФО 23 „Несигурност при третирането на данъци върху дохода“ – дават се насоки за прилагане на изискванията за признаване и оценяване на МСС 12 Данъци върху дохода, когато съществува несигурност, свързана с данъчни третирания на данъци върху дохода. В сила за отчетни периоди, започващи на или след 01.01.2019 г., не е прието от ЕС.

2.3 Ефекти от промяна в обменните курсове (МСС 21)

Съгласно изискванията на българското законодателство Дружеството води счетоводните си регистри в лева. Фиксингът на българския лев е фиксиран към еврото 1 EUR = 1.95583 BGN. Финансовите отчети са изготвени в хиляди лева.

Сделките в чуждестранна валута се вписват в левове при първоначалното счетоводно отразяване, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменния курс към датата на сделката.

В годишния финансов отчет и в междинните финансови отчети паричните и непаричните позиции в чуждестранна валута се отразяват както следва:

- паричните позиции в чуждестранна валута се оценяват по заключителен курс, а текущо през годината - по централния курс на Българската народна банка към датата на съставяне на отчета.

- непаричните позиции, които се отчитат по справедлива стойност, изразена в чуждестранна валута, се оценяват, като се използва валутният курс към датата, към която е определена справедливата стойност.

Курсовите разлики възникнали при промяна на обменните курсове се отразяват в Отчета за доходите.

2.4 Приходи

МСФО 15 заменя МСС 11 Договори за строителство, МСС 18 Приходи и свързаните с тях Разяснения, и с някои изключения се прилага за всички приходи, произтичащи от договори с клиенти. Този нов стандарт въвежда нов, петстъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изисква приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което дружеството има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки и услуги.

МСФО 15 изисква ръководството на дружеството да упражни преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела, а именно: 1 стъпка – идентифициране на договора с клиента, 2 стъпка – Идентифициране на задълженията за изпълнение по договора, 3 стъпка – Определяне на цената на сделката, 4 стъпка – Разпределяне на цената на сделката между отделните задължения за изпълнение и 5 стъпка – Признаване на приходи при удовлетворяване на задълженията за изпълнение. В допълнение стандарта определя и счетоводното третиране на разходите за постигане на договор и разходите, пряко свързани с изпълнението на договор. Освен това като цяло МСФО 15 изисква нови и разширени оповестявания.

Дружеството е приело МСФО 15 при използването на модифицирано ретроспективно прилагане като за дата на първоначалното прилагане е приет 1 януари 2018 г. Съгласно този метод стандартът може да се прилага или по отношение на всички договори към датата на първоначалното прилагане, или само към договорите, които не са изпълнени към тази дата. Дружеството е избрало да прилага стандарта само по отношение неизпълнените договори към 1 януари 2019 г.

Кумулативния ефект от първоначалното прилагане на МСФО 15 се признава към датата на първоначално прилагане като корекция на началното салдо на неразпределената печалба. Съответно сравнителната информация не е преизчислявана и продължава да се отчита съгласно МСС 11, МСС 18 и свързаните с тях Разяснения.

При тези сделки дружеството действа като принципал, тъй като то притежава и контролира стоките/услугите преди същите да бъдат продадени на съответните клиенти, а също така и разполага със свобода на действие при определяне на продажната цена на същите.

Когато дружеството или клиента изпълняват задълженията си съгласно договора – това води до признаването на актив или пасив по договора. Те съответно се представят в отчета за финансовото състояние на дружеството.

Актив по договор – правото на възнаграждение в замяна на стоки или услуги, които дружеството е прехвърлило на клиента.

Пасив по договор – задължение за прехвърляне на стоки или услуги на клиент, за които дружеството е получило възнаграждение (или сумата е дължима) от клиента.

За оставащите задължения за изпълнения, които имат очакван оставащ срок от една година или по-малко дружеството прилага практическа целесъобразна мярка съгласно параграф 121 от МСФО 15. Това изключение за оповестяване обхваща всички неизпълнени договори за продажба към края на отчетния период.

Вземане от клиент – безусловното право за получаване на възнаграждение (единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичане на определен период от време), т.е. ако е въпрос само на време, докато плащането стане дължимо от клиента, актива следва да се класифицира като търговско вземане от клиент.

Активите по договори и вземанията от клиенти подлежат на преглед за обезценка в съответствие с изискванията на МСФО 9/МСС 39, като сумата от обезценката, възникваща от договори с клиенти се представя/оповестява отделно от други загуби за обезценка в отчета за всеобхватния доход или в пояснителните бележки към финансовия отчет.

Във връзка с първоначалното прилагане на МСФО 15 дружеството представя отчетените към 01.01.2019 г. задълженията по получени аванси като пасиви по договор.

За някои от извършените продажби през 2019 г. дружеството е направило разходи за придобиване на договорите под формата на брокерска комисионна. Тези разходи дружеството отчита като текущ разход за периода, т.е. не формира активи, признати във връзка с направени разходи за придобиване на договори с клиенти.

2.5. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степенята, до която това не би довело до признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи се представят отделно в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, разходи за лихви по финансов лизинг и отрицателни курсови разлики по заеми в чуждестранна валута.

2.6. Имоти, машини и оборудване (МСС 16)

Имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи) представляват земи, сгради, машини, съоръжения, транспортни средства и стопански инвентар, които имат цена на придобиване над 700 лева и самостоятелно определяем полезен срок на ползване и Дружеството извлича от тях икономическа изгода.

Първоначално дълготрайните материални активи се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи.

Последващи разходи – с последващите разходи, свързани с отделен материален дълготраен актив, се корегират балансовата стойност на актива, когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода над тази от първоначално оценената стандартна ефективност на съществуващия актив. Всички други разходи по поддържането на дълготрайни материални активи се признават за текущи в периода на възникването им.

Оценка след първоначалното признаване - след първоначалното признаване като актив всеки отделен материален актив се оценява по препоръчителен подход – по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

Възстановимост на балансовата стойност – При наличие на достатъчно надеждни условия предприятието преразглежда балансовата стойност на дълготрайните материални активи и определя тяхната възстановима стойност. През отчетния период не са констатирани условия, при които да се променят отчетните стойности на наличните дълготрайни активи.

Отписването на дълготрайни материални активи от баланса става при продажба или когато активът окончателно бъде изведен от употреба и след отписването му не се очакват никакви други икономически изгоди.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и по групи активи е както следва:

- Сгради	- 1,50 %;
- Машини и съоръжения	- 10%
- Автомобили	- 15%;
- Други дълготрайни активи	- 15%/10%.

Когато отделни части на определен актив имат различен полезен живот те се обособяват като самостоятелни компоненти за целите на амортизирането.

Определеният срок на полезен живот на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/ (загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.7. Инвестиции в дъщерни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи дялове в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по стойността на внесения паричен дружествен дял.

Тези инвестиции не се търгуват на фондови борси. Това обстоятелство не дава възможност да се осигурят котировки на пазарни цени на активен пазар, които да изразяват достатъчно достоверно справедливата стойност на тези акции.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия и индикатори за обезценка, същата се изчислява като разлика при съпоставянето на балансовата стойност спрямо възстановимата стойност на инвестицията и тя се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи. В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се признава в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови разходи.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът или загубата от продажбата им се представя към финансови приходи или финансови разходи.

2.8. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност) и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи,

невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид;

- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормален капацитет. Избраната от дружеството база за разпределението им по продукти е разходът за материали, вложени в производството.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на първа входяща – първа изходяща (FIFO).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.9. Търговски и други вземания

Търговските вземания се отчитат и представят във финансовия отчет по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане и се представя в “разходи за дистрибуция и реализация” в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва също към „разходи за дистрибуция и реализация” (в печалбата или загубата за годината) за сметка на намаление на коректива.

2.10. Пари и парични еквиваленти